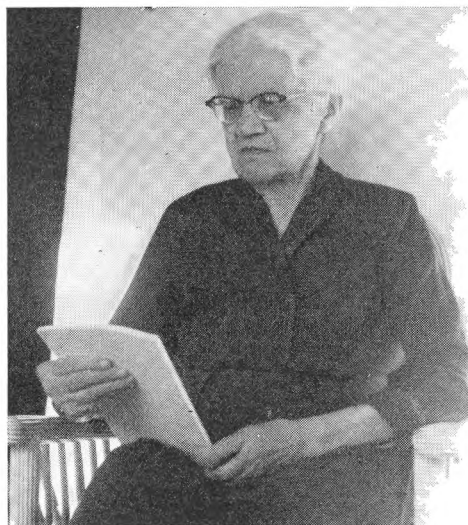

CEĻI RAKSTU KRĀJUMS

XI

Literātūras zinātne
Folklorā Lingvistika

Ābele

Prof. Anna Ābele

Autobiografiski dati

Prof. Anna Ābele dzimusi 1881. gada 1. maijā Valmieras pagasta Mazkēdiņos, uz pašas Burtnieku robežas (apm. 15 km no Valmieras un kādus 8 km no Burtniekiem). Skolas gaitas sākusi valmieriešu pagasta skolā, pēc tam mācījusies Valmieras 4-klasīgajā pilsētas meiteņu skolā un (no 6. klases) Rīgas krievu (Lomonosova) ģimnazijā, ko beigusi 1901. gadā ar mājskolotājas tiesībām krievu valodā un matēmatikā.

1902.—1911. g. Anna Ābele strādājusi par skolotāju: 1902.—1904.g. par mājskolotāju tirgotāja Antona Kaudzītes ģimenē Vaivē pie Cēsīm, 1904.—1905.g. Vecpiebalgas draudzes skolā, 1906.—1907.g. Valmieras privātā (Liepiņa) tirdzniecības skolā, 1907.—1908.g. Bauskas privātā (Kronbergas) progimnazijā, 1908.—1911.g. Limbažu pilsētas progimnazijā.

1911. g. rudenī viņa iestājusies Pēterburgas Augstākos (Bestuževa) sieviešuursos, salīdzināmās valodniecības nodaļā, ko vada prof. Boduēns de Kurtenē, piedaloties arī citiem Pēterburgas universitātes Filoloģijas fakultātes mācības spēkiem. Nodaļu beidz 1915.g. un tiek atstāta pie kursiem gatavoties zinātniskam darbam ar stipendiju uz diviem gadiem. Šai laikā sagatavojusies un izturējusi valsts pārbaudījumus

slavu filoloģijā, līdztekus strādādama Pēterpils universitātes Eksperimentālās fōnētikas laboratorijā, ko vada prof. L. Ščerba, turpinot jau 1915.g. iesāktos pētījumus par savas izloksnes — Vidzemes triju intonāciju apgabala — intonācijām un īpatnējo zilbju konstrukciju. 1917.g. ievēlēta par asistenti Pēterpils universitātes Eksperimentālās fōnētikas laboratorijā, kur strādā līdz 1918.g.

1918.g. jūnijā Anna Ābele pārnāk atpakaļ uz Latviju.

Rīgā viņa īsu laiku ir par skolotāju Olava komercskolā un Tautas augstskolā, 1920.—1922.g. kārtu Latvijas universitātes Filoloģijas un filozofijas fakultātes bibliotēku un gatavo doktorandes pārbaudījumus baltu filoloģijā.

1922.—1924.g. Anna Ābele papildinās slavistikā Prāgas čehu universitātē, kur nodarbināta arī kā latviešu un lietuviešu valodas lektore. 1924.g. atgriežas Rīgā un pēc pro venia legendi darba aizstāvēšanas ievēlēta par privātdocenti pie slavu filoloģijas katedras. 1938.—1944.g. ārkārtas profesore slavu valodniecībā.

Kopš 1926.g. pakāpeniski iekārtojusi Latvijas universitātes Eksperimentālās fōnētikas kabinetu un vadījusi praktiskos darbus vispārējā un eksperimentālā fōnētikā.

1944.g. rudenī izceļojusi uz Austriju, vēlāk uz Vāciju. Kopš 1949.g. rudens dzīvo A.S.V., kopā ar savu brāli — ārstu Pēteri Ābeli.

Publicētie darbi

1915.

Объ акцентуацію ударенныхъ простыхъ гласныхъ въ латышскомъ языкѣ [Über die Betonung einfacher Vokale im Lettischen]: Извѣстія Отдѣленія русскаго языка и словесности Императорской Академіи наукъ, томъ 20, книжка 2, Петроградъ, 152—196.

1921.

Par zilbiskām skaņām latviešu divskaņos [Über die silbischen Laute in lettischen Diphthongen]: FBR 1, 1921¹, 39—44, 1927², 41—46.

1922.

„O“ *skaņa palsmaniešu izloksnē* [Die Klangfarbe des o in der Mundart von Palzmar]: FBR 2, 1922¹, 53—55; 1928², 53—55.

Rec.: IMM 1922, 317 (J. Plāķis).

1923.

Par stieptās intonācijas pāreju kritošā [Über den Übergang der gedehnten Intonation in die fallende]: FBR 3, 1923¹, 40—42; 1927², 41—44.

1924.

Par lejasciemešu izloksni [Über die Mundart von Aahof (Lejasciems)]: FBR 4, 40—51.

Lettsches Lesebuch, grammatische und metrische Vorbemerkungen, Texte und Glossar von J. Endzelin (Indogermanische Bibliothek, ... Heidelberg, C. Winter, 1922, ...: Slavia 2, Praha, 783.¹

Kā sonpocy o slozъ [Zur Frage der Silbe]: Slavia 3, Praha, 1—34.

1925.

Příspevek k otázce o zdloužení krátkých samohlásek v zavřených slabikách v polštině [Beitrag zur Frage der Dehnung kurzer Vokale in den geschlossenen Silben im Polnischen]: Slavia 4, Praha, 433—445.

1926.

Piezīmes par Dundagas izloksnes fonetiku [Bemerkungen zur Phonetik der Mundart von Dondangen]: FBR 6, 22—30.

1927.

Īso patskaņu pagarinājumi nebalsīgu līdzskaņu priekšā [Die Verlängerungen kurzer Vokale vor stimmlosen Konsonanten]: FBR 7, 110—111.
Par Rucavas izloksni [Über die Mundart von Rutzau]: FBR 7, 112—128.

1928.

Par Apukalna izloksnēm [Über die Mundarten von Oppekaln]: FBR 8, 19—49. [Kopīgi ar M. Lepiku.]

Rucavas izloksne [Mundart von Rutzau (Schluss)]: FBR 8, 135—144.

1929.

Gramzda draudzes izloksnes [Die Mundarten des Kirchspiels Gramsden]: FBR 9, 89—113.

Dundagas izloksnes intonācijas [Intonationen der Mundart von Dondangen]: FBR 9, 168—197, *Résumé du texte letton* 198.

1930.

Alūksnes izloksnes intonācijas [Intonationen der Mundart von Marienburg]: FBR 10, 80—90, *Résumé du texte letton* 90—91.

1931.

Rūjienas izloksnes sekundārās intonācijas [Die Sekundärintonationen der Mundart von Rujen]: FBR 11, 84—98, *Kurze Zusammenfassung* 98—99.

Kopsavilkums (vācu val.) arī žurn. *Vox* 17, 4, 1931, 138.

Rec.: *Balticoslavica* 1, 1933, 155 (E. Koschmieder).

¹ Autore norāda, ka, dibinādamies uz viņas informāciju, šis recenzijas čehu versiju varētu būt sniedzis žurnāla redaktors O. Hujers. Tā apzīmēta iniciāliem A. A.

1932.

Piezīmes par Vidzemes lībisko izlokšņu intonācijām [Bemerkungen über die Intonationen der livonischen Mundarten Livlands]: FBR 12, 94—99.

Rec.: Balticoslavica 2, 1936, 242 (E. Fraenkel).

Par neuzsvērto zilbju intonācijām [Über die Intonationen unbetonter Silben]: FBR 12, 149—163.

Rec.: Balticoslavica 2, 1936, 213 (E. Fraenkel).

1933.

Kā varēja rasties epenteze un palātālā pārskana mūsu sēliskajās izloksnēs [Wie die Epenthese und der Palatalumlaut in unseren selonischen Mundarten zustandekommen konnte]: Ceļi 3, 106—110.

Rec.: Balticoslavica 2, 1936, 243 (E. Fraenkel).

Fōnētikas sīkumi [Phonetische Kleinigkeiten] 1—3: FBR 13, 159—160.

Rec.: Balticoslavica 2, 1936, 243 (E. Fraenkel).

Daži sīkumi izlokšņu vōkālismā [Manche Kleinigkeiten im Vokalismus der Mundarten]: Filoloģijas materiāli, Rīgā, 58—62.

Rec.: Balticoslavica 2, 1936, 243 (E. Fraenkel).

Indogerman. Forschungen 54, 1936, 73 (E. Fraenkel).

1934.

Vēl par tāmnieku sekundārajiem gaŗumiem [Nochmals über die sekundären Längen der Tahmen]: FBR 14, 114—115.

Rec.: Balticoslavica 3, 1938, 293 (E. Fraenkel).

Fōnētikas sīkumi [Phonetische Kleinigkeiten] 4. 5: FBR 14, 165 un 198.

Rec.: Balticoslavica 3, 1938, 294 (E. Fraenkel).

ā // uo ziemēļu-austrumu izloksnēs [ā // uo in nordöstlichen Mundarten]: FBR 14, 166—171.

Rec.: Balticoslavica 3, 1938, 294 (E. Fraenkel).

1935.

Dažas piezīmes par mūsu dialektoloģiskajos rakstos lietājamo fōnētisko transkripciju [Einige Bemerkungen über die in unseren dialektologischen Schriften zu gebrauchende phonetische Transkription]: FBR 15, 80—85.

Rec.: Balticoslavica 3, 1938, 287 (E. Fraenkel).

Fōnētikas sīkumi [Phonetische Kleinigkeiten] 6. 7—10: FBR 15, 85 un 199—200.

Rec.: Balticoslavica 3, 1938, 294 (E. Fraenkel).

Kāds piedēkļu zilbju metatonijas gadījums ziem.-austrumu izloksnēs [Ein Fall von Suffixsilbenmetatonie in nordöstlichen Mundarten]: FBR 15, 197—198.

Rec.: Balticoslavica 3, 1938, 292 (E. Fraenkel).

Vēl par epentezi un palātālo pārskauņu. (Atbilde prof. J. Kauliņam.) [Noch einmal über Epenthese und Palatalumlaut. (Antwort an prof. J. Kauliņš.)] Ceļi 5, 27—31.

Augšzemnieku -ys, -is<-as, -es [Hochlett. -ys, -is<-as, -es]: Ceļi 5, 56—57.

Rec.: *Balticoslavica* 3, 1938, 294 (E. Fraenkel).

Alūksnes draudzē uzrakstīti teksti [Im Kirchspiel Marienburg aufgeschriebene Texte]: Ceļi 6, 83—89.

Rec.: *Balticoslavica* 3, 1938, 290 (E. Fraenkel).

1936.

Fōnētikas sīkumi [Phonetische Kleinigkeiten] 11. 12: FBR 16, 129 un 159.

Rec.: *Balticoslavica* 3, 1938, 294 (E. Fraenkel).

Prēpozīcija ai<ar Latgalē? [Präposition *ai<ar* in Lettgalen?]: FBR 16, 166—167.

Rec.: *Balticoslavica* 3, 1938, 292 (E. Fraenkel).

Anaptikse Kalsnavas izloksnē [Die Anaptyxe in der Mundart von Kalzenau]: Ceļi 7, 89—96.

Rec.: *Balticoslavica* 3, 1938, 292 (E. Fraenkel).

1940.

Slavismi (?) mūsu augšzemnieku konsonantismā [Slavismen (?) im Konsonantismus unserer Hochletten]: FBR 20, 205—219.

Rec.: *Annales Academiae Scient. Fenn.*, B 51,1, Helsinki 1941, 158—159 (E. Fraenkel).

1954.

Zur Weiterentwicklung urbaltischer Liquida-Diphthonge im Lettischen: Parallelen zum slavischen tort/torot. *Slavic Word*, Vol. 10, No. 4, New York, 429—435.

1960.

Zum suffixalen -in- einiger hochlettischer Mundarten neben -en- in demselben Paradigma: In honorem Endzelini, Čikāgā 1960, 25—34.

Pēc autores norādījumiem sastādījis Kārlis Draviņš.

CELI XI

Saturs - Inhalt

Veronika Strēlerte, Par atskaņām latviešu dzejā	3
Über den Reim in der lettischen Dichtung	
Vēra Damberga, Viktora Eglīša vēstule Valdemāram Dambergam 1908. g. 26. V	10
Ein Brief Viktors Eglītis' an Valdemārs Dambergs vom 26. V. 1908	
Andrejs Johansons, Nemierīgi gari	12
Unruhige Geister	
Magdalēne Rozentāle, Raksturīgi skaitleņu grupējumi latviešu tautasdziesmu valodā	16
Characteristic groupings of numerals in Latvian folksongs	
Velta Rūķe, Dažas Raiņa valodas un stila problēmas	24
Einige Sprach- und Stilprobleme bei Rainis	
Edite Hauzenberga-Šturma, Vairīšanās no prepozicionāliem savienojumiem modernajā latviešu valodā	37
Aufgabe von Präpositionalgefügen im modernen Lettisch	
Valdis Zeps, Verba <i>līenu, līdu, līst</i> celmu morfonēmiskā izcelsme 46	
The stems of <i>līenu, līdu, līst</i> 'to crawl' in Latvian morphophonemics	
Aleksandrs Jansons, Hidronīmi Vidzemes 1638. gada arklu revīzijas dokumentos	50
Gewässernamen in den Dokumenten der livländischen Hakenrevision d. J. 1638	
Prof. Anna Ābele. Autobiografiski dati. Publicētie darbi	59
Autobiographische Daten. Veröffentlichungen.	
Apskats. Anzeigen.	
Wolfgang P. Schmid, <i>Studien zum baltischen und indogermanischen Verbum</i> , 1963 (Kārlis Draviņš)	64

Apgāda pārstāvji: Zviedrijā — K. Draviņš (Lund, Kävlingevägen 3 a);
A.S.V. — Al. Kalniņš (Chicago, Ill., 1635 N. Orchard St.).